

Çocuk ve Küçük Yengeç

Aysel Banu YAVUZAL

Çocuk ve Küçük Yengeç

Aysel Banu YAVUZAL

Parlak bir cumartesi sabahı, çocuk kırmızı kova şapkasını iyice indirip sahile koştu. Tuz kokusunu ve dalga seslerini severdi. Cebinde küçük bir defter ve kalem yeni bilgiler bekliyordu. Bugün fen sunumu için harika bir şey bulmayı umuyordu. Yeşil spor ayakkabılarının altında kum sıcacıktı, kıyıyı ararken.

Suyun kenarına yakın bir yerde minik bir şey kıpırdadı. Çocuk eğilip çömeldi, koyu kahverengi gözleri kocaman açıldı. Küçük bir yengeç ıslak kumun üzerinde yan yan koşuşturdu. Kum rengi turuncu bir kabuğu ve kocaman, soluk bir kısıkaçı vardı! Diğer kısıkaçı ise minicikti. Çocuk defterini çıkardı. 'Merhaba, küçük yengeç,' diye fısıldadı. 'Sen neyin nesisin?'

Yengeç durdu ve dev kısıkcacını havaya kaldırdı. Kısıkcacını yavaşça salladı, minik bir bayrak gibi. Çocuk büyülenmiş gibi izledi. 'Neden sallıyorsun?' diye merakla sordu. Yengeci defterine çizdi, büyük kısıkcacı ve küçük olanı not etti. Bu sıradan bir yengeç değildi. Sanki ona bir şey söylemeye çalışıyordu.

Bir dalga geldi ve yengeç yuvasına kaçtı. Çocuk sabırla bekledi. Kısa süre sonra yengeç yeniden dışarı fırladı, saplı gözleri kumun üzerinden dışarı baktı. Büyük kısılcacını bir kez daha salladı. Çocuk da eliyle karşılık verdi. 'Merhaba mı diyorsun?' diye sordu. Yengeç daha hızlı salladı, sanki heyecanlanmıştı. Çocuk güldü. Bu harika bir fen sunumu olacaktı!

Çocuk bütün sabahı yengeci izleyerek geçirdi. Yakındaki başka bir yengece büyük kısıracını salladığını gördü. O yengeç de karşılık verdi, sonra hızla uzaklaştı. 'Belki büyük kısırac konuşmak içindir,' diye düşündü çocuk. Defterine yazdı: 'Oyuncu yengeç iletişim kurmak için büyük kısıracını sallar.' Çilli burnu bir gülümsemeye kırıştı. Bilim her yerdeydi!

Gelgit yükseldiğinde çocuk eve doğru yola çıktı. Küçük yengeci düşünmeden edemedi. Pazartesi günü okulda öğretmenine, 'Kocaman bir kıskacı olan bir yengeç gördüm! Bana el salladı!' dedi. Turkuaz hırkalı öğretmeni sıcak bir gülümsemeye, 'Bu bir oyuncu yengece benziyor,' dedi. 'Neden fen sunumunu onun hakkında yapmıyorsun?' Çocuğun gözleri parladı.

O öğleden sonra çocuk kütüphaneye gitti. Oyuncu yengeçler hakkında kitaplar okudu. Erkeklerin bir büyük, bir de küçük beslenme kısıkağı olduğunu öğrendi. Büyük kısıkağı iletişim kurmak için kullanılıyordu! Merhaba demek, eş çekmek ya da diğerlerine uzak durmalarını söylemek için sallıyorlardı. 'Büyüleyici!' diye fısıldadı çocuk. Defterine bilgi üstüne bilgi yazdı.

Evde çocuk sunumunu yapmaya başladı. Kocaman bir kıskaçı olan büyük bir karton yengeç boyadı. Gerçek kum ve kâğıt bardaktan yapılmış küçük bir yuva ekledi. Etiketler yazdı: 'Büyük kıskaç konuşmak için sallanır!' ve 'Küçük kıskaç beslenir.' Annesi bir poster asmasına yardım etti. Çocuk, tıpkı yengeç gibi kendi büyük kıskaçını sallamayı çalıştı.

Bilim şenliği günü çocuk sunumunu bir masaya kurdu. Sınıf arkadaşları etrafında toplandı. Çocuk şans getirsin diye sarı tişörtünü ve kırmızı kova şapkasını giymişti. Derin bir nefes aldı. 'Bu bir oyuncu yengeç,' diye başladı. 'Bir büyük, bir de küçük kısıkaçı var. Büyük kısıkaç kavga etmek için değil, iletişim kurmak içindir.'

Çocuk yengecin kısıkcını nasıl salladığını gösterdi. 'Bir yengeç büyük kısıkcını salladığında, "Merhaba, buradayım!" ya da "Uzak dur!" diyor olabilir,' diye açıkladı. Sınıf arkadaşları elleriyle kısıkaç gibi salladılar. Herkes güldü. Sunumun yanında duran öğretmen gururla elini uzattı. 'Hayvanların iletişim kurması ne kadar büyüleyici, değil mi?' dedi. Çocuk başını salladı, aralıklı dişleriyle kocaman gülümsedi.

Bir kız, 'Sallamanın ne anlama geldiğini nasıl biliyorlar?' diye sordu. Çocuk bir an düşündü. 'Muhtemelen diğer yengeçlerden öğreniyorlar,' dedi. 'Tıpkı bizim kelimeleri öğrenmemiz gibi.' Onlara defterindeki çizimleri gösterdi. 'Bu yengeci bütün bir sabah izledim,' dedi. 'Bana el salladı, ben de ona karşılık verdim!' Sınıf hayrete düştü. Çocuk araştırmasıyla gurur duydu.

Sonra çocuğun aklına bir fikir geldi. 'Hepimiz oyuncu yengeçler gibi büyük kıskaçlarımızı sallayalım!' dedi. Sınıf kollarını kaldırıp salladı. Öğretmen de katıldı. 'Ne diyorsunuz?' diye sordu. 'Merhaba diyoruz!' diye bağırdı çocuklar. Çocuğun yüzü ışıldadı. Fen sunumu herkese yeni ve eğlenceli bir şey öğretmişti. Küçük yengeç harika bir öğretmen olmuştu.

Günün sonunda öğretmen, 'Bu sunum harika! Yengeçlerin nasıl iletişim kurduğunu çok net anlattın,' dedi. Çocuğun yanakları mutluluktan pembelendi. Karton yengecine baktı. Sahildeki küçük yengeci, büyük kısı kacını sallayışını hatırladı. Basit bir anı özel bir şeye dönüştürmüştü.

O akşam çocuk ailesine bilim şenliğini anlattı. 'Herkes yengeç bilgilerine bayıldı!' dedi. Annesi ona sarıldı. 'Çok çalıştın,' dedi. Çocuk gülümsedi. Sahile tekrar gitmek için sabırsızlanıyordu. Belki başka bir oyuncu yengeç görür ve daha da çok şey öğrenirdi. Dünya, fark edilmeyi bekleyen büyüleyici canlılarla doluydu.

Ertesi hafta sonu çocuk sahile döndü. Elinde defteriyle suyun kenarında sessizce oturdu. Kısa süre sonra küçük bir yengeç belirdi. Büyük kısı kacını kaldırıp salladı. Çocuk da karşılık verdi. 'Merhaba, dostum,' dedi yumuşak bir sesle. Hayvanların şaşırtıcı yollarla iletişim kurduğunu biliyordu. Tek yapman gereken izlemek ve dinlemektir.

Güneş batarken çocuk spor ayakkabılarında kum ve kalbinde mutlulukla eve yürüdü. En küçük canlıların bile konuşmak için akıllıca yolları olduğunu öğrenmişti. Oyuncu yengecin kendine özgü kıskaçları hakkındaki fen sunumu her zaman en sevdiği olacaktı. Ve sahilde bir yerde, küçük bir yengeç büyük kiskacını sallıyordu, sanki 'Yakında görüşürüz!' der gibi.